

Riigikogu arutas kõrghariduse rahastamist

KAI KALAMEES

Kunstiakadeemia rektor Ando Keskküla tegi eile Riigikogus hariduspoliitika arutelul ettepaneku kehtestada kõrghariduse konkurentsivõime tõstmiseks väike õppemaks ka avalik-õiguslikes ülikoolides.

Keskküla kinnitas, et ülikoolide rahastamise põhimõtted tuleb ümber vaadata lähtudes sellest, et riigi rahastamise aluseks pole mitte vastuvõtu, vaid lõpetajate arvud.

Ressursside piiratuse tõttu tuleb paratamatult kõrgharidu-

se rahastamisse kaasata erakapitali, leidis rektor. "See eeldab riigi laenuressursi suurendamist tänaste hindade tasemel 25 000 kroonini aastas ja tudengitele piisavate sotsiaalsete tagatiste loomist," sõnas Keskküla.

Rektori kinnitusel tuleb ka ülikoolides alustada tiigrihüpet. Pole normaalne olukord, kus põhikoolis on jõutud tasemeni, et 10 õpilase kohta on üks arvuti, mõnes ülikoolis aga arvuti 20 üliõpilase kohta.

Kõrghariduse suurimad valukohad pole mitte alafinant-

seerimine, vaid vähene rahaline efektiivsus ülikoolide majandamisel ja konkurentsi puudus, väitis Riigikogus erakõrgkoolide huve kaitsnud Concordia Ülikooli rektor Mart Susi.

Ajal, kui eraharidus on elujõuline, pillatakse Susi väitel avalik-õiguslikus sektoris. Ta tõi näiteks Inglise Kolledži ja Eesti Kõrgema Kommerts-kooli sarnase pindalaga õppehooned, mille ümberehitus tehti sama viimistluse astmega. Inglise Kolledži remont nõudis 40 miljonit krooni maksumaksja raha, erakõrgkooli oma läks

maksma vaid 10 miljonit krooni, mis tuli üliõpilaste õppemaksu arvelt.

Üliõpilaste ning õppejõudude ja teenindava personali suhe on Tartu Ülikoolis 2,7:1, Tallinna Tehnikaülikoolis 4,9:1 ja Concordia Ülikoolis 10:1. Samal ajal on neis kolmes koolis antav hariduse kvaliteet võrreldav, tõdes Susi.

Susi hinnangul tekitab viimastel aastatel rakendatav riiklik tellimus kõrghariduses viljakat ja valivat monopolismi, sest see toimib ilma avaliku konkurentsita.

"Tuleks kaaluda riikliku tellimuse kaotamist sellistel erialadel nagu majandus, ärijuhtimine, õigus, meedia ja avalikud suhted," tõdes Susi. Tema sõnul peaks neil aladel nii avalik-õiguslikes kui eraülikoolides toimuma õppetöö ainult õppemaksu alusel. Järgmisel aastal võiks riigieelarve kaudu finantseeritavate esimese kursuse üliõpilaskohtade arv väheneda 1000 võrra.

Riigi rahaga tuleb Susi sõnul toetada erialasid, mis ei allu vabale konkurentsile ja on rahvuskultuuri jaoks olulised.